

Ligita Ilgutytė

Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos 4c klasės mokinė

Veiksmas – atoveiksmis

Ese

Labas rytas! Gal užteks miegoti? Miegoti reikia naktį. Dabar rytas. Ar jums nepatinka rytas?

Man patinka. Tada prasideda diena. Tada galiu pradėti kurti savo dieną. O kas bus vakare?

Nežinau. Ir gerai, nes darau viską, kad vakaras būtų kuo geresnis. Nesu stebukladarė, todėl vakaras ne visada būna toks, kokio norėčiau...

Pasaulis toks didingas. Čia viskas turi savo vietą. Kiekvienas veiksmas – atoveiksmį. Mintis – jausmą. Aš – tave, žmogų, kuris vaikšto dabar kažkur žemėje. Tave, Žmogų, kurį mokysiuos mylėti visą gyvenimą.

Šie žodžiai per daug idealistiški? Gal, bet nėra nieko nuostabesnio moteriai kaip būti vienintelio vyro vienintele moterimi. Šiais laikais taip nebūna? „Tu vaikas iš pirmos santuokos, o tu iš antros, o gal tu vaikas ne iš santuokos?“ – tai dabar realybė. Ką padarysi, jei taip atsitiko... Niekas neapsaugotas nuo nesėkmių. Nesėkmių?

Santuokos iširimas, manau, daug dažniau būna dviejų žmonių neišmintingo gyvenimo pasekmė nei nesėkmė. Iš kitos pusės, klaidos, iš kurių nesimokome – tikra nesėkmė. O pasiduoti – dar didesnė nesėkmė.

Pamenu, kaip, žiūrėdama interviu su Donatu Katkumi, šypsojaisi. Ne dėl to, kad pasakojo apie „idealų šeimyninį gyvenimą“, kurio veikiausiai net nebūna, o apie pastangas gyventi su žmogumi, su kuriuo nusprendei gyventi ir kartu kurti tą gyvenimą. „Nekalbadieniai“, dužusios lėkštės, įtempta atmosfera – tai buvo

neretai, bet su kita moterimi nieko geresnio nebūtų buvę“, – mąstė dirigentas. Man patiko jo požiūris.

Nepatinka vyras – skyrybos. Juk reikia tvarkytis gyvenimą. Tiksliau įsivaizduoti, kad tvarkaisi...

Tvarkos suvokimas labai subjektyvus. Dabartinis veikiausiai panašus į Mariaus Katiliškio romano „Miškais ateina ruduo“ veikėjos Monikos suvokimą. Ši jauna moteris sugebėjo suktis: ištekėjo už turtingo vyro (jis jai buvo net šlykštus), suviliojo jaunuolį Tilių (čia atsiranda dviguba išdavystė). Ji buvo apsikri. Ji statė savo gyvenimą ant melo ir apgavysčių, pinigų ir kūniškų malonumų. Įdomu, ar tikrai ši moteris jautėsi laiminga. Aš tuo netikiu.

Panašu tai į gyvenimą, kurio moto – „svarbiausia, kad būtų linksma dabar“. O kas rytoj – bus matyt. Palikime likimo valiai. Nieko nepakeisime. Pasėdėkime. Paklausykime. Pabūkime katastrofos dalis. Ir dar... Padejuokime.

Tai nepadės. Juk ne be reikalo sakoma: „Ką pasėsi, tą ir pjausi.“ Todėl ir neįmanoma gyventi kiekviena diena, nes praeitis niekur nedingsta, o yra saugoma mūsų sąmonėje ir pasąmonėje. Mintys, poelgiai, klaidos, puikybė, pavydas, savanaudiškumas, gėrio ir laimės troškimas. Prisimindama Katiliškio „Miškais ateina ruduo“ galiu pasakyti, kad personažas Tilius pasimetė, nesusivokė, pasidavė aistrai ir sugriovė tai, ko norėjo. Jis norėjo laimės, o gyveno taip, kad būtų linksma dabar. Jis tapo laimingas? Bandykite atspėti. Aš pabandysiu. Manau, kad ne. Nebent... Suprato savo klaidas ir iš jų pasimokė. Tai būtų pagirtina.

Nėra nuostabesnio dalyko, kaip visko, ką darai, gryninimas. Tobulėjimas. Ėjimas į priekį.

Vis dėlto pasimokyti iš savo ar kitų klaidų dažnai nepavyksta. Ir vėl į tą pačią balą įlipu.

Pasiklydo žmogelis. Ne, jis kenčia, nes yra jautrus. Yra pesimistas, nes giliai mąsto. Ar visada taip yra?

Nelaimingas žmogus gali būti bet kas, tiesiog žmogus, kuris nesugeba tvarkytis su savimi ir pasiduoda... Draugauja su pykčiu ir panieka, puikybe ir pavydu. O blogiausia – dažnai net nenori kitaip...

Tu, žmogau, planuok, o Dievas juoksis.

Kažin, ką jaučia žudikai, kuriems nerūpi žmogaus gyvybė ar vagys, kuriems svetimas sąžiningumas? Nežinau. Tik manau, kad jiems gyvenimas tikrai nei rožėmis klotas, nei pilnas džiaugsmo. Jie pasirinko toki kelią, kuris negali vesti į laimę...

Gal bandyti neteisti ir nesmerkti žmonių? Pasmerkti – lengva. Atleisti – sunku. Galima pritarti arba nepritarti, norėti gero kitam žmogui arba nenorėti. Bandyti padėti arba palikti likimo valiai. Kiek pasirinkimų, o kita vertus, tik lašas jūroje... Ne be reikalo Vydūnas sako: „Viskas mūsų gyvenime sudėliota taip, kad galėtume tapti Žmonėmis.“ Mums duota tiek galimybių taisyti ir keisti, kad net sunku įsivaizduoti. Toliau viskas – mūsų rankose. Išmokau – neišmokau, pasistengiau – nelabai. Mylėjau ar nekenčiau? Gali beprotiškai trokšti meilės, bet gyventi neapykantoje. Meilės negausi. Be galo trokšti ramybės, bet sąžinė knibždėte knibžda blogi darbai. Negali juk jaustis ramus. Košmarai, mintys, nerimas... Veiksmas – atoveiksmis, veiksmas – atoveiksmis, veiksmas – atoveiksmis ...

Didi pasaulio išmintis arba Dievas sudėsto viską į savo vietas... Žmogus tik maža krutanti judanti dalelė, o kartais einanti kryptingai. Kartais harmonija, o kartais chaosas. Kartais atrodo galinti daug, o kartais bejėgė.

Mes tik mažos dalelės to, ko net negalime suvokti. Kaip mūsų širdies raumens ląstelė, dirbanti tam, kad visas mūsų organizmas gautų kraujo, niekada nepamatys akies, taip ir žmogus negali pamatyti ar visiškai suvokti pasaulio.

Tačiau dėsningumais, kuriuos tyrinėja mokslas, galime pasinaudoti. Geros šaknys – geri vaisiai. Stipri šeima – stipri valstybė. Grynas vanduo – skaidrus ledas.